Maa- ja metsätalousministeriö NEUVOSTORAPORTTI MMM2019-00278

RO Uusitalo Laura(MMM), Fallenius Sanna-Helena(UM), Kytölä Tapio(UM) 17.04.2019

Asia
Maatalous- ja kalastusneuvosto 15.4.2019

Kokous
Maatalous- ja kalastusneuvosto 15.04.2019

Keskustelussa YMP-uudistuksen vihreästä arkkitehtuurista jäsenmaat olivat yksimielisiä sekä ympäristö- ja ilmastokunnianhimon tason nostamisesta verrattuna aikaisempaan että vähintään 30 % maaseuturahaston rahoituksen varaamisesta ilmasto- ja ympäristötoimiin. Suurin osa jäsenmaista peräänkuulutti vihreän arkkitehtuurin yksinkertaistamista. Noin puolet jäsenmaista olivat sitä mieltä, että pienviljelijät olisi vapautettava horisontaaliasetuksessa määritellyistä ehdollisuutta koskevista tarkastus- ja seuraamussäännöistä. Jäsenmaiden kannat jakaantuivat noin puoliksi ekojärjestelmän pakollisuudesta.

Komissaari Hogan ja Afrikan maaseutua käsittelevän erityistyöryhmän puheenjohtaja Tom Arnold esittelivät neuvostolle erityistyöryhmän tuloksia ja suosituksia. Jäsenmaat suhtautuivat suosituksiin ja jatkotyöhön suopeasti. Suomi korosti omassa puheenvuorossaan kestävää metsätaloutta ja metsitystä.

Komissaari Hogan antoi neuvostolle tilannekatsauksen maataloustuotteiden markkinoista. Yleisesti tilanne on markkinoilla vakaa. Eniten painetta on naudanlihassa ja sokerissa. Huolia on myös kananmuna- ja siipikarjasektorilla. Brexitin mahdolliset vaikutukset luovat epävarmuutta.

Lisäksi neuvosto kuuli muissa asioissa EU:n toimista metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen torjumiseksi, Tšekin, Puolan ja Slovakian maatalousministerien yhteisestä julkilausumasta "direktiivi uusiutuvasta energiasta vuoden 2020 jälkeen" sekä puheenjohtajamaan esittelyn Romaniassa järjestetystä maatalouden ja biotalouden tutkimukseen liittyneestä korkean tason konferenssista.

1. **Esityslistan hyväksyminen**

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 8198/19 mukaisesti.

2. **A-kohtien hyväksyminen**
   - **a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo**

Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo hyväksyttiin asiakirjan 8201/19 mukaisesti.

b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Lainsäädäntöasioiden luettelo hyväksyttiin asiakirjan 8202/19 mukaisesti. Kohdassa 3 koskien tekijänoikeusdirektiiviä Saksa ja Puola käyttivät puheenvuorot. Saksa esitteli lausumansa yksityiskohtaisesti.

3. YMP vuoden 2020 jälkeen -uudistuspaketti (8359/19)
Asetus YMP:n strategisista suunnitelmista

Keskustelu vihreästä arkkitehtuurista

Puheenjohtaja kertoi vihreän arkkitehtuurin käsittelyn taustan ja esitteli ministereille keskustelun pohjaksi esittämänsä kysymykset. Pj-maa painotti asiakohdan tärkeyttä. Ympäristö- ja ilmastotoimien kunnianhimon tasoa halutaan nostaa. Aika on kypsä keskittyä vihreän arkkitehtuurin elementteihin.

Komissaari Hogan painotti alkupuheenvuorossaan, että vihreä arkkitehtuuri on YMP:n uudistuksen kulmakiviä. Hogan sanoi uskovansa, että Romania pitää huolta, että osittainen yleisnäkemys saadaan aikaan kesäkuussa. Nyt tiedetään myös Euroopan parlamentin valiokunnan kanta. Komissio ehdotuksessaan pyrki korottamaan ympäristö- ja ilmastotoimenpiteiden kunnianhimon tasoa. Komissio on vakuuttunut, että viljelijät pystyvät tähän. EU on sitoutunut hyvin kunnianhimoisiin vuoden 2030 tavoitteisiin. Poikkeuksia ei voida sallia, sillä kaikkien on osallistuttava. Myös kansalaiset haluavat, että YMP tukee enemmän ympäristö- ja ilmastotoimia. Nyt on kehitettävä ratkaisuja. Hogan oli vakuuttunut, että komission ehdotus vastaa näihin huoliin. Maatalous on osa ratkaisua, ei osa ongelmaa. Vaikka EU:ssa on päästy eteenpäin ja elintarviketeollisuuden ja maatalouden negatiivisia ilmasto- ja ympäristövaikutuksia on vähennetty, nykyinen tahti ei riitä. On käytettävä kaikkia keinoja, jotta absoluuttiset päästöt saadaan vähenemään. Biodiversiteetti on vähentynyt etenkin alueilla, joissa on intensiivistä maataloutta. Merkittävillä kotieläintuotantoalueilla on pohjavesiongelmia. Jos haluamme auttaa viljelijöitä, pitää olla oikeat kannustimet. YMP:n vihreän arkkitehtuurin tulee olla virtaviivaistettu järjestelmä.

Hogan totesi olettavansa, että osa jäsenmaista sanoo, että emme voi tehdä enemmän vähemmällä tai että emme voi vielä päättää keinoja ilman tietoa rahoituksesta. Jos emme tee enempää, emme voi myöskään vaatia lisää rahoitusta. Jos puolestaan lähetämme signaalin, että ympäristö ja ilmasto ovat uudistuksen ytimessä, tämä on signaali, että maatalousbudjetti pitää säilyttää. Komissio piti kysymyksiä hyvinä ja suorina ja totesi tämän olevan asiakokonaisuus, joka on saatava kohdalleen. Kyseessä on tärkeä asia maataloudelle, maaseudulle, kansalaisille ja koko planeetan tulevaisuudelle.

Kysymys 1: Kun otetaan huomioon vuoden 2020 jälkeisessä YMP:ssä pyrkimys kunnianhimoisempiin ympäristö-ja ilmastotavoitteisiin, yksinkertaistamistavoite ja jäsenvaltioille suotu joustovara vihreään arkkitehtuuriin mukautumisessa, mitkä komission ehdottamista perusvaatimuksista saavat kannatuksenne ja mitkä eivät? Oletteko samaa mieltä siitä, että ehdollisuutta olisi sovellettava kaikkiin tuensaajiin, vai olisiko pienviljelijät vapautettava horisontaaliasetuksessa määritellyistä ehdollisuutta koskevista tarkastus- ja seuraamussäännöistä?

Suurin osa jäsenmaista peräänkuulutti vihreän arkkitehtuurin yksinkertaistamista. Monet jäsenmaat mainitsivat yksinkertaistamisen kohdaksi ehdollisuuden. Vain kaikkein tarpeellisimmat vaatimukset voisi sisällyttää ehdollisuuteen. Ehdollisuuteen haluttiin myös lisää joustonvaraa. Erityisesti GAEC 5 ravinnetyökalun siirtoa ehdollisuudesta neuvontaan kannatettiin. Muita kritiikkiä saaneita hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevia toimenpidevaatimuksia olivat erityisesti GAEC 7 paljaan maan kielto, GAEC 8 viljelykierto, GAEC 9 sellaisen maatalousmaan vähimmäisosuus, jota käytetään muuna kuin tuottavana kohteena tai alueena ja GAEC 10 kielto ottaa pysyviä nurmia muuhun käyttötarkoitukseen tai kyntää niitä Natura 2000 –alueilla. Kuitenkaan muut kuin GAEC 5 eivät saaneet kovin laajaa kritiikkiä. Ehdollisuuden mm. nähtiin rajoittavan kannustavia toimia II pilarin alla.

Muutamat jäsenmaat toivat keskustelussa esiin, että jotkut vaatimukset voivat toimia niiden tavoitetta vastaan, jos viljelijät näkevät ne liian monimutkaisina tai vaativina. Liian vaativat vaatimukset voivat laskea viljelijöiden motivaatiota tehdä toimia ympäristön hyväksi.

Osa jäsenmaista painotti, että yhteisillä vaatimuksilla voidaan estää kilpailun vääristymistä. Näin ollen on tärkeää olla EU:n kattavat vähimmäisstandardit. Toisaalta osa jäsenmaista puhuivat alueellisen joustavuuden puolesta. Nämä jäsenmaat esimerkiksi näkivät, että ehdollisuudessa on sellaisia vaatimuksia, jotka eivät ole kaikille jäsenmaille relevantteja. Jäsenmaat voisivatkin alueiden erityispiirteet huomioiden päättää, miten tuloksiin päästään. Esimerkiksi tarveanalyysin pohjalta voisi olla mahdollista antaa tietyillä alueilla poikkeus viljelijöille. Keskustelussa nousi mm. ajatus, että jos toimi koskee vain osaa viljelijöistä tai tuotantotavoista, se voitaisiin toteuttaa kansallisissa ekojärjestelmissä tai II pilarin alla. Suomi totesi, että merkittävästi normaalia maataloustoimintaa rajoittavien vaatimusten tulee olla vapaaehtoisia jäsenmaille. Sama koskee vaatimuksia, jotka selkeästi kohdistuisivat vain tiettyihin jäsenvaltioihin.

Noin puolet jäsenmaista olivat sitä mieltä, että pienviljelijät olisi vapautettava horisontaaliasetuksessa määritellyistä ehdollisuutta koskevista tarkastus- ja seuraamussäännöistä. Jäsenmaat perustelivat tätä kantaansa mm. hallinnollisten kustannusten merkittävällä kasvulla ja sillä, että pienet viljelijät toimivat yleensä ympäristöystävällisesti jo kokonsakin perusteella. Noin 10 jäsenmaata puolestaan totesi, että ehdollisuutta olisi sovellettava kaikkiin tuensaajiin.

Puheenvuoroissa nousi esiin myös valvonnan porrastaminen riskiperusteisesti sekä valvonnan tekeminen perustuen kustannus-hyötyanalyysiin.

Kysymys 2: Oletteko edellä esitetyn pohjalta samaa mieltä siitä, että I pilarin ekojärjestelmien olisi oltava komission ehdotuksen mukaisesti jäsenvaltioille pakollisia mutta viljelijöille vapaaehtoisia, vai katsotteko, että jäsenvaltiot tarvitsevat lisäjoustoa?

Jäsenmaiden kannat jakaantuivat noin puoliksi ekojärjestelmän pakollisuudesta. Jäsenmaille vapaaehtoista järjestelmää tuki jopa hienoinen enemmistö puheenvuoron pitäneistä jäsenmaista, aikaisemmista keskusteluista poiketen. Ekojärjestelmän vapaaehtoisuutta kannattavat jäsenmaat näkivät sen päällekkäisenä II pilarin ympäristö- ja ilmastotoimien kanssa. Vaarana on, että viljelijä ei huomaa eroa näennäisesti samanlaisten välineiden välillä. Myös se, että viljelijöiden pitäisi valita yksivuotisten ja monivuotisten sitoumusten välillä, voi johtaa siihen, että tehdään ympäristön kannalta huonompia toimenpiteitä. Keskustelussa nousi ajatus, että ekojärjestelmän pakollisuus on järkevää vain silloin, jos on riittävästi liikkumavaraa ehdollisuuteen ja ekojärjestelmän toteuttamiseen. Jäsenmailla voisi olla mahdollisuus perusteella ekojärjestelmän tarpeellisuus tarveanalyysillä.

Toisaalta moni jäsenmaa puhui pakollisen ekojärjestelmän puolesta. Pakollisen ekojärjestelmän kautta jäsenmaat pääsevät tekemään enemmän ympäristö- ja ilmastotoimia. Ekojärjestelmän kautta voitaisiin palkita viljelijöitä, jotka tekevät enemmän. Muutama jäsenmaa toi esille, että jäsenmailla tulisi olla mahdollisuus säätää pakollisia ekojärjestelmiä tiettyjen alueiden viljelijöille.

Osan jäsenmaiden puheenvuoroissa toistui kannustavuuden painottaminen pakollisten vaatimusten sijaan. Kannustavuudella koettiin saavan aikaan enemmän.

Muutama jäsenmaa mainitsi, että ekojärjestelmän tulisi jäädä tukikaton soveltamisalan ulkopuolelle.

Pari jäsenmaata mainitsivat, että myös I pilarissa tulisi asettaa ympäristö- ja ilmastotoimille vähimmäisprosenttiosuus, kuten Euroopan parlamentin AGRI-valiokunta on mietinnössään linjannut.

Kysymys 3: Oletteko samaa mieltä ehdotuksesta varata vähintään 30 prosenttia maaseuturahaston rahoituksesta ilmasto- ja ympäristötoimiin? Oletteko samaa mieltä 92 artiklassa esitetystä kehotuksesta kunnianhimoisempiin ympäristö-/ilmastotoimiin? Riittävätkö yleiset säännökset kannustamaan viljelijöitä osallistumaan ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen ja voidaanko niillä samalla varmistaa kaikkien jäsenvaltioiden tasapuoliset toimintaedellytykset näihin tavoitteisiin nähden?

Jäsenmaat hyvin yksimielisesti totesivat olevansa samaa mieltä ehdotuksesta varata vähintään 30 % maaseuturahaston rahoituksesta ilmasto- ja ympäristötoimiin. Useat jäsenmaat totesivat, että luonnonhaittakorvaus tulisi laskea mukaan kyseiseen prosenttiosuuteen.

Jäsenmaat olivat myös yksimielisiä ympäristö- ja ilmastokunnianhimon tason nostamisesta verrattuna aikaisempaan. Jäsenmaat muun muassa totesivat, että ilmastonmuutos on yksi merkittävimpiä ongelmia ja sitä vastaan on käytettävä kaikkia mahdollisia välineitä. Yhteisellä maatalouspolitiikalla on tärkeä roolinsa tässä. Komission esittämää vihreää arkkitehtuuria ei saisi heikentää. EU:n pitää olla johtava toimija mm. elintarvikkeiden turvallisuudessa, laadussa ja ympäristövastuussa. Keskustelussa myös todettiin, että kansalaiset odottavat YMP:n toimivan enemmän mm. ympäristön ja ilmaston eteen, mutta myös eläinten hyvinvoinnin, energian kulutuksen vähentämisen ja torjunta-aineiden käytön vähentämisen suhteen.

Artikla 92 eli kehotus kunnianhimoisempiin ympäristö- ja ilmastotoimiin sai kuitenkin myös kritiikkiä. Pari jäsenmaata totesi, että ympäristö- ja ilmastotoimien kunnianhimo nousee joka tapauksessa komission ehdotuksen mukaan ja kyseinen artikla on tarpeeton. Yhden kommentin mukaan artikla 92:n arviointi voi olla liian subjektiivinen. Muutama jäsenmaa myös pyysi komissiolta lisätietoja kyseisen artiklan noudattamisen tarkistamiseen ja kunnianhimon saman tason varmistamiseen eri maiden välillä.

Enemmistö jäsenmaista mainitsi YMP:n rahoituksen lähinnä siitä näkökulmasta, että kunnianhimoiset tavoitteet vaativat myös riittävän rahoituksen. Tavoitteiden ja rahoituksen välillä on siis oltava tasapaino. YMP:n muita tavoitteita, kuten elävää maaseutua, turvallista ruokaa ja maanviljelijöiden tulotasoa ei saa unohtaa. Toimenpiteiden määrän kasvaessa on huolehdittava myös EU:n kilpailukyvystä. Ekologista ja taloudellista kestävyyttä on katsottava rinnakkain.

Komissaari Hogan puheenvuorossaan keskustelukierroksen jälkeen totesi, että kohdennettu keskustelu on toiminut tänään hyvin. Komissaari totesi tulkitsevansa keskustelua niin, että korkeampaa kunnianhimoa halutaan ja tehostettu ehdollisuus otetaan vastaan tietyin varauksin. Komissaari toisti kantansa, että pienet viljelijät täytyisi pitää mukana ehdollisuudessa. Hän totesi, että asiaan palataan

teknisellä tasolla työryhmissä. Jos jätetään pienet viljelijät ehdollisuuden ulkopuolelle, voidaan monissa tapauksissa unohtaa kunnianhimon kasvu. Komissaari totesi, että ekojärjestelmän poistamista tukikaton soveltamisalasta täytyy tarkastella. Lähes kaikki tukevat 30 % osuutta. Komissaari myös totesi, että tarvitaan hyvin rahoitettu YMP. Komissaari veti keskustelun loppuun toteamalla, että kyseisestä keskustelusta voidaan saada aikaan hyvät päätelmät, jotka edistävät jatkokeskusteluja.

Pj-maa Romania kiitti jäsenmaiden kommenteista ja totesi, että asia vaatii vielä työtä työryhmissä.

4. Afrikan maaseutua käsittelevä erityistyöryhmä: "maaseudun muutosta koskeva Afrikan ja EU:n toimintaohjelma" (7936/19 + COR 1)

Keskustelu

Puheenjohtajamaa esitteli lyhyesti ministereille esittämänsä kysymykset:

1) Miten arvioisitte Afrikan maaseutua käsittelevän erityistyöryhmän loppuraportin keskeisiä suosituksia, kun tavoitteena on Afrikan maatalous- ja elintarvikealan ja maaseudun elinkeinojen koko potentiaalin hyödyntäminen?

2) Mitä mieltä olette näiden suositusten jatkotoimista ja erityisesti työryhmän ehdotuksesta laatia toimintasuunnitelma maatalous- ja elintarvikealaa ja maaseutua koskevan toimintaohjelman toteuttamiseksi Afrikan ja EU:n kestävien investointien ja työpaikkojen allianssin puitteissa?

Pj-maa totesi, että ministereiden näkemystenvaihdon tulokset hyödynnetään Afrikan unionin ja EU:n maatalousministereiden kokouksessa kesäkuussa Roomassa.

Komissaari Hogan kiitti erityistyöryhmän puheenjohtaja Tom Arnoldia ja hänen tiimiään sekä DG AGRI:n ja DG DEVCON virkamiehiä raportista. Komissaari totesi, että komission puheenjohtaja Juncker on korostanut, että EU:n ja Afrikan yhteistyötä edistetään todellisen kumppanuuden pohjalta ja EU:lla on suuri kiinnostus Afrikan kumppanuuteen. Komissaari korosti, että EU haluaa muuttaa perinteistä ”lahjoittaja-vastaanottaja” suhdetta maanosien välillä. Maaseutuagenda on keskiössä. Komissio korosti, että ei pysty yksin toimeenpanemaan kertomuksen suosituksia vaan jäsenmaiden sitoutumista vaaditaan. Komissaari korosti, että Rooman kokous on erinomainen mahdollisuus tähän ja kannusti ministereitä osallistumaan, sillä korkeantason osallistujien läsnäolo on tärkeää. Komissaarin mukaan Rooman kokouksen tavoitteena on kolme tulosta: julistus, toiminta-agenda ja konkreettiset lippulaivaprojektit.

Komissaari korosti, että maaseutualueiden työllisyys on koko asian ytimessä. Valtava väestönkasvu ja sitä kautta riittävien työpaikkojen luominen ovat suurimpia haasteita. Komissaari vastasi kritiikkiin eurooppalaisen rasvattoman maitojauheen (SMP) dumppauksesta Länsi-Afrikkaan, että EU:lla ei ole enää vientipolitiikkaa ja vientituet on poistettu aikaa sitten. Vientiä harjoitetaan yksityisen sektorin toimesta. Komissio korosti myös, että vain 90 000 tonnia maitojauhetta päätyy Länsi-Afrikkaan, mikä on murto-osa Euroopan SMP-viennistä. Komissio myös korosti, että elintarvikkeiden saatavuus on tärkeää. EU seuraa tarkkaan Afrikan maatalousmarkkinoiden kehitystä. Komissaarin mukaan erityistyöryhmän raportin pohjalta aloitetaan konsultaatio ensi viikolla.

Erityistyöryhmän puheenjohtaja Tom Arnold totesi, että raportin kolme keskeisintä asiaa ovat: 1) Väestö ja työvoima, 2) hallinto ja 3) inhimilliset voimavarat. Arnoldin mukaan Afrikan työvoiman

lisääntyminen on niin merkittävä, että se vastaa ¾ globaalista työvoiman kasvusta. On kiire saada aikaan politiikkaa, joka antaa mahdollisuuden työpaikkojen luomiselle. Hallinnosta Arnold totesi, että raportti tunnustaa, että hallinnon pitää parantua. Konflikteja ei voi sivuuttaa. Mikäli hallintoa ei paranneta, niin kehitysmahdollisuudet heikkenevät. Arnoldin mukaan inhimillisiä voimavaroja pitää ottaa huomioon. Ravinto, koulutus ja terveys ovat tärkeässä asemassa. 60 miljoonaa afrikkalaista lasta näkee nälkää ja 100 miljoonaa ei käy koulua. Tällaisella on vaikutusta mille tahansa maalle. Pitkällä aikavälillä tarvitaan kestäviä investointeja.

Arnoldin mukaan kertomuksessa esitellään mitä erityistyöryhmän mielestä pitää tehdä. Kumppanuus Afrikan ja Euroopan välillä on kulmakivi Afrikan maatalouden muutokselle. Arnoldin mukaan pitää muistaa alueellinen lähestymistapa, luonnonvarojen hallinnointi, kestävä maatalouden muutos ja elintarvikesektorin kehittäminen. Tarvitaan tiiviimpi kumppanuus: hallitus-hallitus, yritys-yritys, ihminen-ihminen. Arnold huomautti, että jäsenmaatasolla tarvitaan koherentti kansallinen näkemys. Maatalousministeriöt ovat tärkeässä roolissa. EU-tasolla tarvitaan parempaa koordinaatiota. Kullakin jäsenvaltioilla omat kokemuksensa Afrikasta. Arnold korosti vielä lopuksi, että Afrikan maatalouden rooli ei ole sellaisella prioriteetin tasolla millä sen pitäisi olla. Asia pitäisi näkyä paremmin kehityspolitiikassa.sa

Jäsenmaat suhtautuivat kautta linjan erityistyöryhmän suosituksiin myönteisesti. Suomi totesi, että suositukset ansaitsevat paikkansa, kun valmistellaan komission seuraavaa työohjelmaa. Jäsenmaiden puheenvuoroissa korostui kumppanuuden tärkeys ja olivat tyytyväisiä, että työ jatkuu. Jäsenmaat toisaalta korostivat, että työssä tulee hyödyntää olemassa olevia raameja ja sopimuksia, kuten Pariisin ilmastosopimusta ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Muutama maa toi esiin, että seuranta ja indikaattoreiden kehittäminen seurantaan ovat tärkeitä.

Julkinen hallinto, infrastruktuuri, kylmäketjut ja elintarvikeketjun kehittäminen nousivat keskustelussa esiin samoin kuin nuorten ja naisten asema sekä perheviljelmät. Tutkimus ja kehitys ovat myös tärkeässä roolissa. Alueellinen lähestymistapa korostui myös. Ruotsi korosti puheenvuorossaan korruption vastaista taistelua.

Suomi korosti puheenvuorossaan myös kestävän metsätalouden edistämistä ja metsitystoiminnan tukemista. Metsitys parantaa niin ilmastonmuutoksen torjumista, vesitaloutta ja ravinteiden sitomista. Puhumattakaan työpaikkojen luomisesta ja elinkeinotoiminnan edistämisestä. Suomi korosti puheenvuorossaan myös naisten ja tyttöjen asemaa.

Muutamat maat, kuten Iso-Britannia kertoivat esimerkkejä onnistuneista projekteista. Iso-Britannialla on ollut Länsi-Afrikassa projekti, jossa on panostettu erityisesti naisten asemaan. Portugali toi omassa puheenvuorossaan esiin, että portugalinkielisillä mailla on ollut tiivistä yhteistyötä ja vuonna 2018 fokuksessa on ollut perhetilojen vahvistaminen. Italialla on ollut yhteistyöprojekti Togossa osuuskuntien muodostamisen edistämiseksi.

Pj-maa veti keskustelun yhteen toteamalla, että jäsenmaat suhtautuvat myönteisesti erityistyöryhmän työhön ja tuloksiin. Tarvitaan julkisia ja yksityisiä investointeja kestävän muutoksen mahdollistamiseksi. Pj-maa totesi, että jäsenmaat tukivat erityistyöryhmän ehdottamaa tapaa jatkoseurannasta. Pj-maan mukaan Rooman konferenssi on erinomainen tilaisuus edelleen edistää poliittista dialogia.

5. Markkinatilanne

Komission tiedotusasia

Keskustelu

Komissaari Hogan antoi katsauksen maataloustuotteiden markkinatilanteeseen. Yleisesti tilanne on markkinoilla vakaa suurimmassa osassa tuotteita. Eniten painetta on naudanlihassa ja sokerissa. Huolia on myös kananmuna- ja siipikarjasektorilla. Brexitin mahdolliset vaikutukset luovat epävarmuutta.

Maitomarkkinoiden tilanne on vakaa. Maailmanmarkkinoilla ainoastaan Uuden-Seelannin tuotanto on noussut. EU-markkinoilla hinta on hyvä, 35 senttiä/kg. Myös voin ja cheddar-juuston hinnat ovat korkealla. Rasvattoman maitojauheen (SMP) hinta on myös parantunut. Interventiovarastoissa on enää 1100 tonnia jäljellä maitojauhetta. Kysyntä on hyvää, mikä on auttanut varastojen tyhjentymisessä. EU:n maitotuotteiden hinnat ovat kilpailukykyisiä.

Sianlihasektorilla on tasapainoinen tilanne. Aasiaan on ollut hyvä vienti. Esimerkiksi Kiinassa on kysyntää ja hintojen kehitys positiivista. Sektorilla on toki haasteensa, kuten brexitin aiheuttama epävarmuus ja afrikkalainen sikarutto. Komissaari kehoitti edelleen jäsenmaita taisteluun tautia vastaan.

Naudanlihasektorilla tilanne on myös vakaa, mutta hinnat ovat alemmat. Kysynnässä on ollut laskua, vaikka kauppatase on positiivinen. Brexitin uhka on merkittävimpiä naudanlihasektorilla. Epäsuorat vaikutukset ovat myös merkillepantavia.

Siipikarjalihan markkinat ovat myös tasapainossa. Vientiä on esimerkiksi Etelä-Afrikkaan, Thaimaahan ja Brasiliaan. Eniten sektorilla hämmennystä on aiheuttanut Ukrainan hyväksikäyttämä porsaanreikä vapaakauppasopimuksessa. Komissio on ryhtynyt tarvittaviin toimiin ja porsaanreikä tullaan sulkemaan tariffikiintiötä kasvattamalla. Komissio ei ollut tyytyväinen tilanteeseen, mutta halusi kertoa mitä on tapahtunut.

Kananmunasektorilla tilanne on vakaa. Hinnat nousevat aina ennen pääsiäistä, mutta tilanne tasoittuu pääsiäisen jälkeen. Kuluva vuosi on ollut huono kaupan suhteen ja sektorilla on huolia Ukrainan tuonnista. Erityisesti Ukrainan tuonti on kohdistunut Balttiaan. Huomionarvoista on, että ukrainalaisissa munissa ei voi käyttää eurooppalaisten standardien noudattamista koskevia merkintöjä.

Hedelmä- ja vihannessektorilla tilanne on hankala erityisesti sitrusten osalta Espanjassa. Hinnat ovat alhaalla. Samoin tilanne on haastava omena- ja päärynätuotannossa Puolassa ja Belgiassa. Tosin Conference-päärynöiden vienti on ollut hyvää.

Viinisektorilla tuotanto on ollut korkeimmillaan sitten vuoden 2008 reformin. Myös kulutus on vakaata. Komissio perustaa tänä vuonna viinin markkinaobservatorion. Se lanseerataan syksyllä ja edesauttaa markkinoiden läpinäkyvyyttä.

Sokerimarkkina on hankala. Maailmanmarkkinahinnoissa on tapahtunut pudotusta ja EU-hinnat ovat alhaisimmillaan vuosikymmeneen. Toisaalta komission mukaan hinnat eivät vielä reflektoi viimeaikaista kehitystä. Merkittävillä sokerintuotantoalueilla on spot-hinnat kivunneet jopa 450 euroon tonnilta. Todennäköisesti ala toipuu hieman tulevina kuukausina. Komission on myös saanut jäsenmaiden notifikaatioita tuotannon laskusta. Korkeantason työryhmä jatkaa vielä työtään ja analysoi jatkotoimia.

Oliivisektorilla on kahdenlaista kehitystä. Italiassa tuotanto on laskenut ja hinnat korkeat, kun taas Espanjassa ja Kreikassa tuotanto kasvanut ja hinnat laskeneet.

Mehiläissektorilla on ollut ennätysmäärä pesiä. Komissio sanoi, että mehiläissektorin tilanne on hyvä.

Jäsenmaiden puheenvuoroissa korostui brexitin aiheuttama epävarmuus markkinoilla sekä Ukrainan tuonti siipikarja- ja kananmunasektoreilla.

Kreikka totesi, että brexit aiheuttaa suurta epävarmuutta oliivisektorilla, sillä Iso-Britannia on tärkeimpiä oliivien vientimaita. Kreikka toivoi solidaarisuutta vaikeina aikoina. Irlanti totesi myös, että heidän naudanlihasektorinsa on todella haavoittuvainen brexitistä. Puola totesi, että Iso-Britannia on heille erityisen tärkeä vientimarkkina naudanlihan, siipikarjanlihan ja sianlihan osalta. Puola kannusti komissiota ottamaan käyttöön poikkeustoimia. Alankomaat totesi myös, että heidän siipikarjasektorinsa on kaikkein haavoittuvaisin brexitille. Ranska totesi, että markkinoila tulee reagoida nopeasti, jos tilanne heikkenee. Varoitusjärjestelmä tarvitaan. Slovenia muistutti, että brexitillä on myös epäsuoria vaikutuksia.

Monet maat olivat tyytyväisiä Eurooppa-neuvoston päätökseen ja totesivat ”no deal”-vaihtoehdon olevan hieman kauempana.

Sokerimarkkinan tilanne nousi myös odotetusti jäsenmaiden puheenvuoroissa esiin. Esimerkiksi Espanja toivoi markkinajärjestelyasetuksen artiklan 221 pohjalta komissiolta toimia markkinoiden tasapainottamiseksi. Ranska totesi, että sekään ei pitäisi täysin poissuljettuna artiklan 221 aktivointia. Tšekki totesi, että tuotantosidonnainen tuki on tärkeä sokerisektorille. Kroatia totesi, että ovat huolissaan joudutaanko heidän sokeritehtaansa pian sulkemaan vaikean tilanteen vuoksi. Saksan mielestä yksityisellä markkinoinnin tuella ei ratkaista sokerisektorin ylituotanto-ongelmia. Jäsenmaat kiittelivät komissiota sokerin korkeantason työryhmän perustamisesta.

Ukrainan käyttämä porsaanreikä nousi myös keskusteluissa esiin. Alankomaat, Belgia, Italia, Ranska ja Slovakia nostivat asian esiin ja totesivat, että tilanne on todella pettymys.

Portugali, Slovakia ja Kroatia olivat huolissaan maitosektorista. Portugalin mukaan heillä on EU:n halvin tuottajahinta tällä hetkellä.

Ranska totesi, että on jälleen analysoitava vapaakauppasopimusten ja – neuvottelujen vaikutusta maatalousmarkkinoihin.

Komissaari totesi jäsenmaille, että jäsenmaiden kertomista markkinahäiriöistä tarvitaan lisää todisteita ja pyysi jäsenmaita toimittamaan komissiolle tietoa markkinatrendeistä. Komissio on varautunut brexitin vaikutuksiin, mutta niitä ei voida ottaa käyttöön ennen kuin on selviä todisteita vakavista markkinahäiriöistä. Komissaari puolusteli toimia Ukraina-tapauksessa toteamalla, että he ovat toimineet vahingon rajaamiseksi.

6. Muut asiat

a) EU:n toimet metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen torjumiseksi (8233/1/19 REV 1)

Alankomaiden valtuuskunnan tiedotusasia

Alankomaiden ministeri kertoi aloitteesta metsäkadon torjumiseksi. Amsterdamin julistukseen ovat sitoutuneet myös Saksa, Ranska, Italia, Iso-Britannia, Tanska ja Norja. Alankomaat haluaa komissiolta tiedonannon metsäkadosta. On tärkeää varmistaa, että maataloustuotteiden tuottajamaat EU:n ulkopuolella ottavat huomioon metsien häviämisen torjunnan. Erityisen tärkeitä ovat trooppisten alueiden metsät.

Alankomaat toivoi sitovia ja ei-sitovia toimenpiteitä komissiolta. Tarvitaan kansainväliset sitoumukset, jotta voidaan edistää toimia kestävän kehityksen tavoitteiden ja Pariisin ilmasto-sopimuksen toteuttamisessa. Kunniahimoinen EU:n toimintasuunnitelma tarvitaan mahdollisimman pian.

Hogan muistutti, että laittomien hakkuiden torjuntaan tähtäävät FLEGT ja EU:n puutavara-asetus ovat pantu voimaan. Metsien häviäminen ja ilmastonmuutos mukaan. Hänen mukaansa tuskin saavutamme tavoitteitamme trooppisen metsäkadon vähenemiseen vuoteen 2050 mennessä. Komissio on ollut laajasti yhteydessä eri sidosryhmiin ja pohtii mahdollisia jatkotoimenpiteitä. Pian kuulette lisää, Hogan totesi.

Amsterdamin julistuksen allekirjoittajat Saksa, Iso-Britannia, Tanska ja Ranska tukivat kunnianhimoisen metsäkatotiedonannon ja toimintasuunnitelman saamista komissiolta. Samanhenkisen puheenvuoron käyttivät myös Slovakia, Tshekin tasavalta, Unkari ja Luxemburg.

Suomi ja Slovenia nostivat esille, että metsittämistä ja kestävään metsänhoitoa pitää edistää globaalisti. Ministeri Leppä totesi, että metsien kestävällä hoidolla ja käytöllä voimme turvata metsien hyvän kasvun ja terveydentilan. Siten vahvistamme metsien ilmastovaikutusta ja edistämme metsien sopeutumista ilmastonmuutokseen.

b) Tšekin tasavallan, Puolan ja Slovakian maatalousministerien yhteinen julkilausuma "direktiivi uusiutuvasta energiasta vuoden 2020 jälkeen" (8381/1/19 REV 1)

Slovakian valtuuskunnan tiedotusasia Tšekin, Puolan ja Slovakian valtuuskuntien nimissä

Slovakia esitteli Visegrad-maiden kannanoton, jonka mukaan maatalouspohjaisten biopolttoaineiden tuotanto on yksi parhaimmista tavoista tuottaa biopolttoaineita liikennekäyttöön. Samalla saadaan valkuaisrehua karjalle. Maat ovat vakuuttuneista siitä, että peltokasveja riittää sekä elintarvikkeeksi ja rehuksi että biopolttoaineeksi.

Tshekin tasavalta tuki Slovakiaa ja sanoi biopolttoaineiden olevan liikenteen päästöjen vähentämisen kannalta tärkeitä.

Komissaari Hogan totesi liikenteen hiilipäästöjen vähentämisen olevan suuri haaste. EU:n uusiutuvan energian direktiivin mukaan biopolttoaineiden osuutta on kasvatettava 14 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Samalla on asetettu rajat ruokakasvipohjaiselle tuotannolle. Tuleva yhteinen maatalouspolitiikka tarjoaa mahdollisuuksia uusiutuvan energian tuotannolle, mitä kautta on mahdollista saada työtä ja lisätuloa alkutuotantoon.

c) Tutkimus ja maatalous (8360/19)

Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtajamaa Romania kertoi Bukarestissa 5.4.2019 järjestetystä maatalouden ja biotalouden tutkimukseen liittyneestä korkean tason konferenssista ”Agricultural Research and Innovation – a basis for the development of European agriculture, rural areas and bioeconomy”. Pj-maa totesi, että tutkimus ja biotalous ovat sen puheenjohtajakauden avainpainopisteitä ja siksi maa järjesti kyseisen konferenssin. Osallistujat vaihtoivat näkemyksiä mm. uusista innovaatiojärjestelmistä sekä biotalouden ja maatalouden tutkimuksesta. Konferenssin tavoitteena oli mm. löytää bio- ja kiertotalouden ratkaisuja sekä uusia tutkimuksen painopisteitä. Lisäksi tarkoituksena oli edistää Itä-Euroopan maiden osallistumista Horisontti Eurooppa -ohjelmiin. Konferenssin yhtenä pääviestinä on, että päivitetty biotalousstrategia täytyy toimeenpanna riittävällä tasolla kaikkialla EU:ssa.

Yksikään jäsenmaa ei pitänyt puheenvuoroa.

Komissaari Hogan kiitti pj-maata, että tämä hyvin tärkeä aihe on kokouksen asialistalla. Komissaari ei ollut itse päässyt osallistumaan konferenssiin. Komissaari totesi, että maataloussektorin modernisointi, innovaatioiden edistäminen ja digitalisaatio ovat keskeisiä asioista EU:n maatalouden tulevaisuudelle. Tutkimus ja innovaatiot ovat tärkeitä ja siksi komissio on ehdotuksessaan ehdottanut Horisontti Euroopalle lisäpanostuksia. Komissaari totesi usein viitanneensa siihen etuun, mitä kestävä ja osallistava biotalous voi tuoda. Kestäviä bisnesmalleja tarvitaan. Maanviljelijöiden halutaan hyötyvän monista erilaisista mahdollisuuksista, ja tämä vaatii tutkimusta ja innovaatioita. Tähän liittyy myös ns. monen toimijan lähestymistapa. European Innovation Partnership (EIP) Agriculture tekee hyvää työtä käytäntöjen jakamisessa. Täytyy siis pyrkiä EIP Agriculturen toiminnan edistämiseen. Digitalisaatio lisää hyvinvointia maaseudulle ja uusi YMP-ehdotus edistää digitalisaatiota. Jäsenmaiden täytyy työstää kansallisia strategisia suunnitelmiaan niin, että edesautetaan tutkimustulosten viemistä eteenpäin. RO on aivan perustellusti pitänyt tätä aihetta korkealla agendallaan.

Pj-maa Romania totesi, että Hoganin tiimin osallistuminen hyödytti konferenssia ja edesauttoi tuloksia.

Suomen edustajat

Ministeri Leppä, ea Säkkinen, Kaila, Hirvonen, Impiö, Uusitalo MMM; Valonen, Rönty, Kytölä, Fallenius EUE

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous, maatalous- ja kalastusneuvosto
Hoitaa	**MMM**
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, RUOKA, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV, YM